

5

متغیرهای تصادفی پیوسته

1. اگر X یک متغیر تصادفی با تابع چگالی زیر باشد:

$$f(x) = \begin{cases} C(1-x^2) & -1 < x < 1 \\ 0 & \text{سایر مقادیر} \end{cases}$$

الف) مقدار C را به دست آورید.
ب) تابع توزیع تجمعی X چیست؟
الف)

$$\int_{-1}^1 c(1-x)dx = 1 \Rightarrow c \left[x - \frac{x^3}{3} \right]_{-1}^1 = 1 \Rightarrow c = \frac{3}{4}$$

ب)

$$\frac{3}{4} \int_{-1}^x (1-x^2)dx = \frac{3}{4} \left[x - \frac{x^3}{3} + \frac{2}{3} \right]$$

$$F(x) = \begin{cases} 0 & x \leq -1 \\ \frac{3}{4} \left[x - \frac{x^3}{3} + \frac{2}{3} \right] & -1 < x < 1 \\ 1 & x \geq 1 \end{cases}$$

2. سیستمی شامل یک واحد اصلی به اضافه یک واحد پشتیبان است که می‌تواند برای یک مدت زمان تصادفی X کار کند. اگر تابع چگالی X (بر حسب ماه) به صورت زیر باشد:

$$f(x) = \begin{cases} Cxe^{-x/2} & x > 0 \\ 0 & x \leq 0 \end{cases}$$

احتمال اینکه سیستم حداقل 5 ماه کار کند چقدر است؟
ابتدا مقدار C را به دست می‌آوریم:

$$\int_0^{\infty} Cxe^{-x/2}dx = 1 \Rightarrow C = \frac{1}{4}$$

$$P(X \geq 5) = \int_5^{\infty} \frac{1}{4}xe^{-x/2}dx = (3.5)e^{-5/2}$$

3. تابع زیر را در نظر بگیرید:

$$f(x) = \begin{cases} C(2x-x^3) & 0 < x < \frac{5}{2} \\ 0 & \text{سایر مقادیر} \end{cases}$$

آیا f می‌تواند یک تابع چگالی باشد؟ در این صورت، C را تعیین کنید. مسأله را برای حالتی که $f(x)$ به صورت زیر است، تکرار کنید.

$$f(x) = \begin{cases} C(2x-x^2) & 0 < x < \frac{5}{2} \\ 0 & \text{سایر مقادیر} \end{cases}$$

برای اینکه تابع چگالی باشد باید مقدار آن در بازه $(0, \frac{5}{2})$ مثبت باشد

$$2x - x^3 = 0 \Rightarrow x = 0, x = \pm\sqrt{2}$$

با توجه به اینکه یکی از ریشه‌ها $\sqrt{2}$ می‌باشد و در بازه $(\sqrt{2}, \frac{5}{2})$ مقدار $f(x)$ منفی است بنابراین تابع چگالی

نیست

مبانی احتمال

$$2x - x^2 = 0 \Rightarrow x = 0, x = 2$$

که در بازه $(2, 5/2)$ منفی می‌باشد بنابراین تابع فوق نیز تابع چگالی نیست.

4. تابع چگالی طول عمر یک قطعه الکترونیکی (بر حسب ساعت) به صورت زیر است:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{10}{x^2} & x > 10 \\ 0 & x \leq 10 \end{cases}$$

(الف) $P\{X > 20\}$ را پیدا کنید.

(ب) تابع توزیع تجمعی X را به دست آورید.

(ج) احتمال اینکه از 6 قطعه الکترونیکی لااقل 3 تا برای حداقل 15 ساعت کار کنند چقدر است؟ چه فرضیهایی را در نظر می‌گیرید؟

$$P(X > 20) = \int_{20}^{\infty} \frac{10}{x^2} dx = \frac{1}{2} \quad (\text{الف})$$

(ب)

$$F(a) = \begin{cases} 0 & a \leq 10 \\ 1 - \frac{10}{a} & 10 < a < \infty \end{cases}$$

(ج) $P(X > 15) = \frac{2}{3}$ است و Y تعداد قطعاتی که بیشتر از 15 ساعت کار کند. فرض می‌کنیم طول عمر قطعات از یکدیگر مستقل هستند.

$$P(Y \geq 3) = \sum_{i=3}^6 \binom{6}{i} \left(\frac{2}{3}\right)^i \left(\frac{1}{3}\right)^{6-i} = 0.9$$

5. یک ایستگاه پمپ بنزین، دو هفته یکبار بنزین دریافت می‌کند. اگر حجم فروش هفتگی بر حسب هزار گالن یک متغیر تصادفی با تابع چگالی زیر باشد:

$$f(x) = \begin{cases} 5(1-x)^4 & 0 < x < 1 \\ 0 & \text{سایر مقادیر} \end{cases}$$

حجم مخزن پمپ بنزین چقدر باشد، تا احتمال تمام شدن بنزین در یک هفته معین 0.01 گردد؟

6. اگر تابع چگالی X به صورتهای زیر باشد، $E[X]$ را محاسبه کنید:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1}{4} x e^{-x/2} & x > 0 \\ 0 & x \leq 0 \end{cases} \quad (\text{الف})$$

$$f(x) = \begin{cases} C(1-x^2) & -1 < x < 1 \\ 0 & \text{سایر مقادیر} \end{cases} \quad (\text{ب})$$

$$f(x) = \begin{cases} 5 & x > 5 \\ 0 & x \leq 5 \end{cases} \quad (\text{ج})$$

(الف) برای انتگرالگیری دو بار از روش جزء به جزء استفاده می‌کنیم.

$$E(X) = \int_0^{\infty} \frac{1}{4} x^2 e^{-x/2} dx = 4$$

(ب) ابتدا با مساوی 1 قرار دادن انتگرال مقدار C را برابر با $\frac{3}{4}$ به دست می‌آوریم.

$$E(X) = \int_{-1}^1 \frac{3}{4} (x - x^3) dx = 0$$

$$E(X) = \int_5^{\infty} \frac{5}{x} dx = \infty \quad (\text{ج})$$

7. تابع چگالی X به صورت زیر است:

$$f(x) = \begin{cases} a + bx^2 & 0 \leq x \leq 1 \\ 0 & \text{سایر مقادیر} \end{cases}$$

متغیرهای تصادفی پیوسته

اگر $E[X] = \frac{3}{5}$ باشد، مقادیر a و b را به دست آورید.

$$E(X) = \int_0^1 x(a + bx^2) dx = \frac{3}{5} \Rightarrow \frac{a}{2} + \frac{b}{4} = \frac{3}{5}$$

$$\int_0^1 (a + bx^2) dx = 1 \Rightarrow a + \frac{b}{3} = 1 \Rightarrow a = 1 - \frac{b}{3}$$

$$\Rightarrow b = 1.2, a = 0.6$$

8. طول عمر یک لامپ الکترونیکی (بر حسب ساعت) یک متغیر تصادفی با تابع چگالی زیر است:

$$f(x) = xe^{-x} \quad x \geq 0$$

متوسط طول عمر چنین لامپی را محاسبه کنید.

$$E(X) = \int_0^{\infty} x^2 e^{-x} dx = 2$$

9. *

10. قطارهایی که عازم مقصد A هستند از ساعت 7 صبح به فاصله 15 دقیقه به ایستگاه می‌رسند. در حالی که قطارهای عازم مقصد B از ساعت 7:05 به فاصله 15 دقیقه وارد ایستگاه می‌شوند.
الف) اگر مسافری در زمانی که به طور یکنواخت بین 7 و 8 صبح توزیع شده است به ایستگاه برسد و سوار اولین قطاری که وارد ایستگاه می‌گردد بشود، به چه نسبتی وی به مقصد A می‌رود؟
ب) پاسخ بند الف) را اگر مسافر در زمانی که به ایستگاه برسد که به طور یکنواخت بین 7:10 و 8:10 صبح توزیع شده است به دست آورید.

$$f(x) = \frac{1}{60} \quad 7:00 < x < 8:00$$

الف) برای اینکه وی به مقصد A برسد باید پس از رفتن B وارد ایستگاه شود؛ بنابراین چهار حالت ممکن است.

$$P(A) = P(5 < x \leq 15) + P(20 < x \leq 30) + P(35 < x \leq 45) + P(50 < x \leq 60) =$$

$$= 4\left(\frac{10}{60}\right) = \frac{2}{3}$$

ب) برای اینکه وی به مقصد A برسد باید پس از رفتن B وارد ایستگاه شود؛ بنابراین پنج حالت ممکن است.

$$P(A) = P(10 < x \leq 15) + P(20 < x \leq 30) + P(35 < x \leq 45) + P(50 < x \leq 60) + P(5 < x \leq 10) =$$

$$= \frac{5}{60} + 3\left(\frac{10}{60}\right) + \frac{5}{60} = \frac{2}{3}$$

11. یک نقطه به تصادف روی پارمختی به طول L انتخاب می‌کنیم. منظور از این عبارت چیست؟ احتمال اینکه

نسبت پارمخت کوتاهتر به پارمخت بزرگتر کمتر از $\frac{1}{4}$ باشد را به دست آورید.

یعنی نقطه به طور یکنواخت در بازه $(0, L)$ قرار می‌گیرد. برای این منظور باید خط را به 5 قسمت تقسیم کنیم و

نقطه‌ی خود را در بازه $(0, \frac{L}{5})$ یا $(\frac{4L}{5}, L)$ انتخاب کنیم.

$$P(0 < X < \frac{L}{5}) + P(\frac{4L}{5} < X < L) = \frac{2}{5}$$

12. اتوبوسی بین دو شهر A و B که 100 مایل از هم فاصله دارند در حرکت است. اتوبوس در محلی خراب می‌-

شود که فاصله آن تا شهر A دارای توزیع یکنواخت روی فاصله $(0, 100)$ است. اگر یک مرکز تعمیر اتوبوس در شهر A، یکی در شهر B و یکی در نقطه وسط راه بین دو شهر A و B باشد، پیشنهاد شده است که هرگاه این مراکز تعمیر به ترتیب در 25، 50 و 75 مایلی از A باشند کارایی بیشتری خواهند داشت. آیا موافق هستید؟ چرا؟

اگر X را فاصله اتوبوس تا شهر و Y_1 را فاصله اتوبوس تا نزدیکترین تعمیرگاه در مرحله الف و Y_2 را فاصله

اتوبوس تا نزدیکترین تعمیرگاه در مرحله ب در نظر بگیریم

$$Y_1 = \begin{cases} x & 0 < x < 25 \\ 50 - x & 25 < x < 50 \\ x - 50 & 50 < x < 75 \\ 100 - x & 75 < x \end{cases}$$

$$Y_2 = \begin{cases} 25 - x & 0 < x < 25 \\ x - 25 & 25 < x < \frac{75}{2} \\ 50 - x & \frac{75}{2} < x < 50 \\ x - 50 & 50 < x < \frac{125}{2} \\ 75 - x & \frac{125}{2} < x < 75 \\ x - 75 & 75 < x \end{cases}$$

$$E(Y_1) = \frac{1}{100} \left[\int_0^{25} x dx + \dots + \int_{75}^{100} (100 - x) dx \right] = 12.5$$

$$E(Y_2) = 16.4$$

بنابراین کارایی مرحله اول بیشتر است.

13. شما ساعت 10 صبح به یک ایستگاه اتوبوس می‌رسید و می‌دانید که اتوبوس در زمانی که به طور یکنواخت بین 10 و 10:30 است به ایستگاه خواهد رسید.

الف) احتمال اینکه بیش از 10 دقیقه منتظر بمانید چقدر است؟

ب) اگر در ساعت 10:15 هنوز اتوبوس به ایستگاه نرسیده باشد، احتمال اینکه شما حداقل 10 دقیقه دیگر نیز منتظر بمانید چقدر است؟

$$P(10 < X < 30) = \frac{2}{3} \quad \text{(الف)}$$

ب) برای اینکه حداقل 10 دقیقه دیگر منتظر بمانیم اتوبوس باید از 10:25 دقیقه به بعد به ایستگاه برسد.

$$P(25 < X < 30 | x > 15) = \frac{P(25 < X < 30)}{P(x > 15)} = \frac{\frac{1}{6}}{\frac{1}{2}} = \frac{1}{3}$$

14. فرض کنید X یک متغیر تصادفی یکنواخت روی فاصله (0، 1) باشد. $E[X^n]$ را با استفاده از گزاره 1-2

محاسبه کرده و نتیجه را با تعریف امید ریاضی مقایسه کنید.

$$E(X^n) = \int_0^1 x^n dx = \frac{1}{n+1}$$

$$Y = X^n \Rightarrow f(y) = \frac{1}{n} y^{\frac{1}{n}-1} \quad 0 \leq y \leq 1$$

$$E(Y) = \int_0^1 \frac{1}{n} y^{\frac{1}{n}} dy = \frac{1}{n} - \frac{n}{n+1} = \frac{1}{n+1}$$

15. اگر X یک متغیر تصادفی نرمال با پارامترهای $\mu = 10$ و $\sigma^2 = 36$ باشد، احتمالات زیر را محاسبه کنید:

$$\begin{array}{lll} \text{الف) } P\{X > 5\} & \text{ب) } P\{4 < X < 16\} & \text{ج) } P\{X < 8\} \\ \text{د) } P\{X < 20\} & \text{ه) } P\{X > 16\} & \end{array}$$

$$\text{الف) } P(X > 5) = P(Z > -0.83) = 0.7967$$

$$\text{ب) } P(4 < X < 16) = P(-1 < Z < 1) = 0.6826$$

$$\text{ج) } P(X < 8) = P(Z < -0.33) = 0.3707$$

$$\text{د) } P(X < 20) = P(Z < 1.67) = 0.9525$$

$$\text{ه) } P(X > 16) = P(Z > 1) = 0.1587$$

16. میزان باران سالانه (برحسب اینچ) در یک ناحیه معین دارای توزیع نرمال با $\mu = 40$ و $\sigma = 4$ است. احتمال

اینکه از امسال برای مدت 10 سال منتظر بمانیم تا میزان بارندگی در سال بیش از 50 اینچ باشد را به دست آورید. چه فرضیهایی را در نظر می‌گیرید؟

ابتدا احتمال اینکه بیش از 50 اینچ باران ببارد را به دست می‌آوریم.

$$P(X > 50) = P(Z > 2.5) = 0.0062$$

اگر Y تعداد سالهایی باشد که بیش از 50 اینج بارندگی داشته‌ایم آنگاه با فرض استقلال بارندگی سالانه Y دارای توزیع دوجمله‌ای است.

$$P(Y = 0) = \binom{10}{0} (0.0062)^0 (0.9938)^{10} = 0.94$$

17. مردی تلاش در زدن هدفی دارد که اگر پرتاب او در محدوده یک اینچی از هدف باشد 10 امتیاز کسب می‌کند، اگر بین 1 و 3 اینچ از هدف باشد 5 امتیاز و اگر بین 3 و 5 اینچ از هدف باشد 3 امتیاز کسب خواهد کرد. اگر فاصله پرتاب از هدف به طور یکنواخت بین 0 و 10 توزیع شده باشد، متوسط تعداد امتیازها را به دست آورید. اگر Y مقدار امتیاز در نظر بگیریم.

Y	10	5	3	0
P(Y)	$\frac{1}{10}$	$\frac{2}{10}$	$\frac{2}{10}$	$\frac{5}{10}$

$$E(Y) = 2.6$$

18. فرض کنید که X یک متغیر تصادفی نرمال با میانگین 5 است. اگر $P\{X > 9\} = 0.2$ باشد، $\text{Var}(X)$ را با تقریب به دست آورید.

$$P(X > 9) = 0.2 \Rightarrow P(X - 5 > 4) = 0.2 \Rightarrow P(Z > \frac{4}{\sigma}) = 0.2 \Rightarrow P(Z < \frac{4}{\sigma}) = 0.8$$

$$\frac{4}{\sigma} = 0.84 \Rightarrow \sigma = 4.762 \Rightarrow \text{Var}(X) = 22.68$$

19. اگر X یک متغیر تصادفی نرمال با میانگین 12 و واریانس 4 باشد. مقدار c را چنان پیدا کنید که $P\{X > c\} = 0.1$ گردد.

$$0.1 = P(X > c) \Rightarrow P(Z > \frac{c-12}{2}) = 0.1 \Rightarrow P(Z < \frac{c-12}{2}) = 0.9$$

$$\frac{c-12}{2} = 1.28 \Rightarrow c = 14.56$$

20. اگر 65 درصد از جمعیت یک جامعه بزرگ موافق پیشنهاد افزایش مالیات مدرسه باشند، احتمال تقریبی اینکه یک نمونه تصادفی 100 نفری شامل موارد زیر باشد چقدر است؟

(الف) حداقل 50 نفر موافق پیشنهاد باشند.

(ب) بین 60 و 70 نفر موافق پیشنهاد باشند.

(ج) کمتر از 75 نفر موافق پیشنهاد باشند.

$$P(X \geq 50) = P\left(\frac{X - np}{\sqrt{npq}} \geq \frac{50 - 65}{\sqrt{22.75}}\right) = P(Z \geq -3.14) = 0.9992 \quad (\text{الف})$$

$$P(60 < X < 70) = P(-1.15 < Z < 1.15) = 0.7498 \quad (\text{ب})$$

$$P(X < 75) = P(Z < 1.09) = 0.9767 \quad (\text{ج})$$

21. فرض کنید طول قد (بر حسب اینچ) مردان 25 ساله یک متغیر تصادفی نرمال با پارامترهای $\mu = 71$ و

$\sigma^2 = 6.25$ است. چه درصدی از مردان 25 ساله بیشتر از 6 فوت و 2 اینچ قد دارند؟ چند درصد از مردان بلندتر از 6 فوت بیش از 6 فوت و 5 اینچ قد دارند؟ با توجه به اینکه هر فوت 12 اینچ است.

$$P(X > 74) = P(Z > 1.2) = 1 - 0.8849 = 0.1151$$

$$P(X > 77 | X > 72) = \frac{P(X > 77)}{P(X > 72)} = \frac{P(Z > 2.4)}{P(Z > 0.4)} = \frac{0.0082}{0.3446} = 0.024$$

22. پهنای قالبهای میله‌های آلومینیومی (بر حسب اینچ) دارای توزیع نرمال با $\mu = 0.9000$ و $\sigma = 0.0030$ است.

اگر حد مجاز تعیین شده برای پهنای قالبها برابر با 0.9000 ± 0.0050 باشد.

(الف) چه درصدی از قالبها معیوب هستند؟

(ب) حداکثر مقدار مجاز σ که باعث نمی‌شود بیشتر از 1 معیوب در 100 قالب داشته باشیم چقدر است؟

(الف) ابتدا احتمال معیوب نبودن را به دست می‌آوریم.

مبانی احتمال

$$P(0.895 < X < 0.905) = P\left(-\frac{5}{3} < Z < \frac{5}{3}\right) = 0.905$$

بنابراین احتمال معیوب بودن برابر با 0.095 است و در نتیجه 9.5 درصد قالبها معیوب است.
(ب) یعنی خواستار آن هستیم که 99 درصد از قالبها معیوب نباشد.

$$P(0.895 \leq X \leq 0.905) = 0.99 \Rightarrow P\left(-\frac{0.005}{\sigma} \leq Z \leq \frac{0.005}{\sigma}\right) = 0.99$$

$$\Phi\left(\frac{0.005}{\sigma}\right) - \Phi\left(-\frac{0.005}{\sigma}\right) = 0.99 \Rightarrow 1 - 2\Phi\left(-\frac{0.005}{\sigma}\right) = 0.99 \Rightarrow \Phi\left(-\frac{0.005}{\sigma}\right) = 0.005$$

$$\Rightarrow \Phi\left(\frac{0.005}{\sigma}\right) = 0.995 \Rightarrow \frac{0.005}{\sigma} = 2.575 \Rightarrow \sigma = 0.00194$$

23. یک تاس سالم هزار بار پرتاب می‌شود. احتمال اینکه عدد 6 بین 150 تا 200 مرتبه مشاهده شود را با تقریب به دست آورید. اگر عدد 6 دقیقاً 200 مرتبه مشاهده شود، احتمال اینکه عدد 5 کمتر از 150 مرتبه مشاهده گردد را به دست آورید.

در اگر X تعداد دفعات رخ دادن عدد 6 باشد آنگاه X دارای توزیع دوجمله‌ای با پارامترهای $n = 1000$ و $p = \frac{1}{6}$

و میانگین 166.67 و انحراف معیار 11.8 می‌باشد.

$$P(149.5 < X < 200.5) = P(-1.46 < Z < 2.87) = 0.9258$$

برای حل این قسمت از دو روش می‌توان استفاده نمود یکی روش احتمال شرطی و دیگری با توجه به اینکه 200 مرتبه عدد 6 رخ داده است بنابراین در 800 آزمایش باقی مانده دیگر عدد 6 رخ نمی‌دهد پس Y دارای توزیع دوجمله‌ای با پارامترهای $n = 800$ و $p = \frac{1}{5}$ است.

$$P(Y < 150.5) = P(Z < -0.84) = 0.2005$$

24. طول عمر تراشه‌های تولید شده توسط یک کارخانه تولید قطعات الکترونیکی دارای توزیع نرمال با پارامترهای $\mu = 1.4 \times 10^6$ و $\sigma = 3 \times 10^5$ (بر حسب ساعت) است. احتمال تقریبی اینکه یک بسته 100 تایی از این تراشه‌ها شامل 20 تراشه که طول عمرشان کمتر از 1.8×10^6 است را به دست آورید.
اگر X برابر با طول عمر تراشه‌های تولید شده باشد.

$$P(X < 1.8 \times 10^6) = P\left(Z > \frac{4}{3}\right) = 0.9082$$

اگر Y را برابر با تعداد تراشه‌هایی که طول عمرشان کمتر از 1.8×10^6 است در نظر بگیریم آنگاه Y دارای توزیع دوجمله‌ای با $p = 0.9082$ و $n = 100$ می‌باشد.

$$P(Y = 20) = \binom{100}{20} (0.9082)^{80} (0.0918)^{20}$$

25. هر قطعه‌ای که توسط یک کارخانه تولید می‌شود مستقل از یکدیگر با احتمال 0.95 دارای کیفیت قابل قبول می‌باشد. احتمال تقریبی اینکه از 150 قطعه تولید شده حداکثر 10 قطعه غیر قابل قبول باشد را به دست آورید.
 X را برابر با تعداد قطعات غیر قابل قبول در نظر می‌گیریم؛ X دارای توزیع دوجمله‌ای با پارامترهای $n = 150, p = 0.05$ است.

$$P(X < 10.5) = P(Z < 1.12) = 0.8686$$

26. دو نوع سکه در کارخانه‌ای تولید می‌شود. یکی سالم و دیگری اریب که 55 درصد از مواقع شیر می‌آید. یکی از این سکه‌ها در اختیار ما است اما نمی‌دانیم که سکه سالم یا اریب است. برای تحقیق اینکه کدام یک از این سکه‌ها را در اختیار داریم. آزمون آماری زیر را انجام می‌دهیم: سکه را 1000 مرتبه پرتاب کرده اگر حداقل 525 مرتبه شیر مشاهده شود، آنگاه نتیجه می‌گیریم که سکه اریب است ولی اگر کمتر از 525 مرتبه شیر مشاهده شود، آنگاه نتیجه می‌گیریم که سکه سالم است. اگر سکه واقعاً سالم باشد، احتمال اینکه به نتیجه غلط برسیم چقدر است؟ اگر سکه اریب باشد پاسخ چیست؟

X را برابر با تعداد دفعاتی که شیر ظاهر می‌شود در نظر می‌گیریم. اگر سکه سالم باشد آنگاه $p = \frac{1}{2}$ است و برای

نتیجه غلط باید نتیجه بگیریم اریب است.

$$P(X > 524.5) = P(Z > 1.55) = 0.0606$$

اگر سکه اریب باشد $p = 0.55$ برای نتیجه غلط باید نتیجه بگیریم سالم است.

$$P(X > 524.5) = P(Z > -1.62) = 0.9474$$

$$1 - 0.9474 = 0.0526$$

27. در 10000 مرتبه پرتاب مستقل یک سکه، 5800 مرتبه شیر مشاهده شد. آیا منطقی است که فرض کنیم سکه سالم نیست؟ توضیح دهید.

احتمال چنین رخ دادی برای یک سکه سالم برابر با صفر است ولی با یک بار مشاهده نیز نمی‌توان نتیجه قطعی گرفت بنابراین مناسب است که آزمایش را چند بار تکرار کنیم و اگر همین نتایج به دست آمد نتیجه گیری نماییم. البته حال نیز با در نظر گرفتن درصد خطا می‌توان نتیجه گیری نمود.

28. 12 درصد از مردم چپ دست هستند. احتمال تقریبی این پیشامد که حداقل 20 چپ‌دست در مدرسه‌ای که 200 دانش‌آموز دارد وجود داشته باشد را به دست آورید. فرضهای خود را بیان کنید.
X را برابر با تعداد چپ دستها در نظر می‌گیریم.

$$P(X > 20 - \frac{1}{2}) = P(Z > -0.9792) = P(Z < 0.9792) = 0.8365$$

*29

30. نقشه‌ای اندازمگیری شده به دو ناحیه سیاه و سفید تقسیم شده است. اگر نقطه‌ای به تصادف در ناحیه سفید انتخاب شود اندازه‌ای را می‌دهد که دارای توزیع نرمال با میانگین $\mu = 4$ و واریانس $\sigma^2 = 4$ است، در حالی که اگر نقطه‌ای به تصادف از ناحیه سیاه انتخاب شود اندازه‌ای که دارای توزیع نرمال با پارامترهای (9، 6) است را خواهد داد. نقطه‌ای را به تصادف از نقشه انتخاب نموده و مقدار 5 مشاهده می‌شود، اگر نسبت ناحیه سیاه در نقشه α باشد برای چه مقداری از α احتمالهای نتیجه‌گیری اشتباه در مورد ناحیه انتخاب شده یکسان می‌شود؟

*31

32. مدت زمانی که لازم است تا یک ماشین را تعمیر کنیم (بر حسب ساعت)، دارای توزیع نمایی با پارامتر

$$\lambda = \frac{1}{2} \text{ است.}$$

الف) احتمال اینکه مدت تعمیر بیش از 2 ساعت طول کشد را به دست آورید.
ب) احتمال شرطی اینکه مدت زمان تعمیر حداقل 10 ساعت طول بکشد به شرط اینکه بیش از 9 ساعت از زمان تعمیر گذشته باشد را به دست آورید.

$$P(X > 2) = \int_2^{\infty} \frac{1}{2} e^{-1/2x} dx = 0.3679 \quad \text{(الف)}$$

$$P(X > 10 | X > 9) = \frac{P(X > 10)}{P(X > 9)} = e^{-1/2} \quad \text{(ب)}$$

33. طول عمر یک رادیو بر حسب سال دارای توزیع نمایی با پارامتر $\lambda = \frac{1}{8}$ است. اگر فردی یک رادیو دست دوم

خریداری کند، احتمال اینکه 8 سال دیگر کار کند چقدر است؟

$$P(X > 8) = \int_8^{\infty} \frac{1}{8} e^{-\frac{1}{8}x} dx = e^{-1}$$

34. فردی ادعا می‌کند، کل مسافتی که (بر حسب هزار مایل) می‌تواند یک خودرو طی کند قبل از اینکه نیاز به

تعمیر داشته باشد یک متغیر تصادفی نمایی با پارامتر $\lambda = \frac{1}{20}$ است. فرد دیگری خودرو دست دومی دارد که ادعا می‌-

کند فقط 10000 مایل کار کرده است. اگر فرد اول خودروی مزبور را خریداری کند. احتمال اینکه او حداقل 20000 مایل دیگر بتواند استفاده کند چقدر است؟ مسأله را با فرض اینکه طول عمر خودرو بر اساس مسافت طی شده دارای توزیع نمایی نبوده بلکه دارای توزیع یکنواخت (بر حسب هزار مایل) روی فاصله (0، 40) باشد تکرار کنید.

$$P(X > 30 | X > 10) = \frac{P(X > 30)}{P(X > 10)} = \frac{e^{-3/2}}{e^{-1/2}} = e^{-1} \quad \text{توزیع نمایی:}$$

$$P(X > 30 | X > 10) = \frac{P(X > 30)}{P(X > 10)} = \frac{1/4}{3/4} = \frac{1}{3} \quad \text{توزیع یکنواخت:}$$

35. نرخ ابتلا به بیماری سرطان ریه برای یک مرد سیگاری t ساله به صورت زیر است:

$$\lambda(t) = 0.027 + 0.00025(t - 40)^2 \quad t \geq 40$$

با فرض اینکه یک مرد 40 ساله سیگاری از سایر خطرات دیگر مصون باشد. احتمال اینکه او تا سن الف) 50 سالگی، ب) 60 سالگی بدون ابتلا به سرطان ریه زنده بماند چقدر است؟

مبانی احتمال

$$F(x) = 1 - \exp\left\{-\int_{40}^x (0.027 + 0.00025(t-40)^2) dt\right\}$$

الف) $F(50) = 1 - \exp\left\{-\int_{40}^{50} (0.027 + 0.00025(t-40)^2) dt\right\} = 1 - e^{-0.35}$

ب) $F(60) = 1 - \exp\left\{-\int_{40}^{60} (0.027 + 0.00025(t-40)^2) dt\right\} = 1 - e^{-1.21}$

36. فرض کنید توزیع طول عمر قطعه‌ای دارای تابع نرخ خرابی $\lambda(t) = t^3$ است (بر حسب سال). احتمال

پیشامدهای زیر را به دست آورید:

الف) طول عمر قطعه 2 سال باشد.

ب) طول عمر قطعه بین 0.4 تا 1.4 سال باشد.

ج) قطعه یک سال کار کرده، با چه احتمالی تا 2 سال کار می‌کند؟

$$F(x) = 1 - \exp\left\{-\int_0^x (t^3) dt\right\} = 1 - \exp\left\{-\frac{x^4}{4}\right\}$$

الف) $F(2) = 1 - e^{-4} = 0.982$

ب) $P(0.4 < t < 1.4) = F(1.4) - F(0.4) = -0.3827 + 0.9936 = 0.6109$

ج) $P(X < 2 | X > 1) = \frac{P(1 < X < 2)}{P(X > 1)} = 0.9765$

37. اگر X به طور یکنواخت روی فاصله $(-1, 1)$ توزیع شده باشد، مطلوب است

الف) $P\{|X| > \frac{1}{2}\}$

ب) تابع چگالی متغیر تصادفی $|X|$

$$P(|X| > \frac{1}{2}) = P((X < -\frac{1}{2}) \cup (X > \frac{1}{2})) = P(X < -\frac{1}{2}) + P(X > \frac{1}{2}) = \frac{1}{2}$$

ب) $F_Y(y) = P(Y < y) = P(|X| < y) = P(-y < X < y) = y$

$$F_Y(y) = \begin{cases} 0 & y < 0 \\ y & 0 < y < 1 \\ 1 & y > 1 \end{cases} \Rightarrow f_Y(y) = 1 \quad 0 < y < 1$$

38. اگر Y به طور یکنواخت روی فاصله $(0, 5)$ توزیع شده باشد، احتمال اینکه هر دو ریشه معادله

$$4x^2 + 4xY + Y + 2 = 0$$

برای اینکه هر دو ریشه حقیقی باشند باید

$$b^2 - 4ac > 0 \Rightarrow 16y^2 - 16y - 32 > 0$$

حال با توجه به اینکه معادله $16y^2 - 16y - 32 = 0$ دارای دو ریشه -1 و 2 است و با تعیین علامت متوجه می‌شویم که

برای مثبت بودن معادله‌ی فوق باید $Y < -1$ یا $Y > 2$ باشد در نتیجه احتمال مورد نظر برابر با $\frac{3}{5}$ است.

$$P(Y < -1) = 0, P(Y > 2) = 1 - \frac{2}{5} = \frac{3}{5}$$

39. اگر X یک متغیر تصادفی نمایی با پارامتر $\lambda = 1$ باشد، تابع چگالی متغیر تصادفی $Y = \log X$ را محاسبه

کنید.

$$F_Y(y) = P(Y \leq y) = P(\log X < y) = P(X < 10^y) = F_X(10^y)$$

$$F_Y(y) = \int_0^{10^y} e^{-x} dx = 1 - e^{-10^y} \Rightarrow f_Y(y) = 10^y (\ln 10) e^{-10^y}$$

40. اگر X به طور یکنواخت روی فاصله $(0, 1)$ توزیع شده باشد، تابع چگالی $Y = e^X$ را به دست آورید.

$$F_Y(y) = P(Y \leq y) = P(e^x < y) = P(X < \ln y) = F_X(\ln y)$$

$$F_Y(y) = \int_0^{\ln y} dx = \ln y \Rightarrow f_Y(y) = \frac{1}{y} \quad e^0 < y < e^1$$